

ÖZET/ABSTRACT

Yeryüzünün önemli tabii kaynaklarından biri ormanlardır. Ormanlar kendine has özelliklerinden dolayı, birçok faaliyet alanını içinde barındırmaktadır. Bu alandaki çalışmalar, genel olarak, orman yangınlarıyla mücadele, orman yetiştirme, kesim-tomruklama, orman ürünlerinin nakliyesi, depolanması, orman ürünü elde etme çalışmaları, pazarlama ve satış, orman koruma, orman yollarının yapımı ve bakımı şeklindedir. Ormanlardan faydalanmak için doğrudan ve dolaylı olarak birçok yöntem vardır. İnsan yaşamındaki hayati faaliyetler için -yiyecek, yakacak ve inşaat malzemeleri- ormanlardan faydalanma ağırlıklı bir unsur olarak karşımıza çıkarken, teknolojinin gelişmesi ve üretim sektörünün hızla ilerlemesi ile birlikte yaşanan değişim çerçevesinde ticari amaçlar için ormanlardan faydalanma oranı da hızlı bir şekilde artmaktadır. Orman işlerinde obje doğanın kendisidir ve işler açık hava hallerinin etkisi altındadır. Orman işçiliği, iş grubunun özelliği itibarıyla, işçinin işin yanına gitmesini gerektiren iş grubundadır. Maden işçiliği gibi tehlikeli ve çok tehlikeli işler grubuna girer. Bu nedenle orman işçilerinin vücut yapıları güçlü ve sağlıklı olmalı; aynı zamanda doğa koşullarına dirençli olmaları gerekmektedir. Orman işlerinin önemli bir kısmı makine yardımı ile yapılamayan işlerden olduğu için orman işçileri de birçok işi değişik zamanlarda yapmak zorundadır. Bu nedenle orman işçileri bilgili, becerikli ve yetenekli olmak zorundadır. İş kazaları dünyada ve Türkiye'de her yıl çok ciddi bir sorun olarak insanların hayatını etkilemektedir. Ülkemizde de 2012 yılında iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesi için İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve buna bağlı olarak birçok yönetmelik çıkarılmıştır. Risk değerlendirmesi, düzenleyici - önleyici faaliyetler, acil durum planları, eğitim ve sürdürülebilirlik, iş sağlığı ve güvenliğinde önleyici bir bakış açısı olarak ele alınabilir. İş kazaları ile meslek hastalıklarına neden olan dengesiz beslenme, yetersiz sağlık hizmetleri ve sosyal güvenlik, uygun olmayan donanım kullanımı veya kişisel koruyucu donanım eksikliği, yetersiz eğitim ve iş organizasyonu, kötü çalışma koşulları gibi olumsuzlukların azaltılmasına veya ortadan kaldırılmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır. Ormanda çalışan işçiler mutlaka kayıt altına alınmalıdır. Bu tez kapsamında iş güvenliği yasalarının ormancılık çalışmalarında ne kadar uygulandığı "Karabük İşletme Müdürlüğü" sorumluluk alanlarındaki çalışmalar ile incelenmiş ve tehlike arz eden durumlar tespit edilerek bunların "Fine-Kinney Risk Değerlendirme Metodu" ile değerlendirilmesi yapılmıştır. Söz konusu işletmede "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" açısından sahada tespit edilen uygunsuzluklar kayıt altına alınarak, olası tehlikelerin listesi oluşturulmuş, tehlikelerin neden olabileceği riskler belirlenerek analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. Risk seviyelerinin kabul edilebilir düzeye gelebilmesi için gerekli önlemler vurgulanmıştır. Anahtar Kelimeler: Ormancılıkta Üretim İşleri, İş Kazaları, İş Sağlığı ve Güvenliği, Risk Değerlendirme.

Forests are among the important natural resources of earth. Forests accommodate many areas of activity due to their specific characteristics. Activities in this area include firefighting, afforestation, logging, transportation of forest products, storing, forest product obtaining activities, marketing and sale, forest protection, forest road construction and maintenance. There are direct and indirect methods of forest utilization. Some of these include basic needs such as food, firewood and building materials while there is an increasing utilization for trading purposes as a result of fast developing technology and fast improving production sector. In forestry works, object is the nature itself and it is under the influence of weather conditions. Forestry work demands workers to go to a working place, as a consequence of the characteristic of this type of work. It is in the dangerous and very dangerous jobs group, similar to mining jobs. Because of this, forest workers need to be strong and healthy, and the same time resistant to harsh natural conditions. An important part of forest work consists of work which can't be done using machinery. Therefore forest workers have to do many different types of work at different times. As a result forest workers must be well informed, skillful and talented. Occupational accidents are affecting human life each year causing serious problems in Turkey and around the world. In Turkey, Occupational Health and Safety Law and many related regulations were enacted with the aim to prevent occupational accidents and occupational diseases. Risk evaluation, regulatory and preventive activities, emergency plans, training and sustainability can be discussed as preventive point of views in Occupational Health and Safety. Unfavorable situations such as malnutrition that can cause occupational accidents and diseases, insufficient health care services and social security, improper use of equipment or lack of personal protective equipment, insufficient training and work organization, bad work conditions should be reduced or eliminated by necessary regulations. Forest workers must be registered. In this study, practice of enacted work safety laws is examined focusing on the work carried out within the responsibility areas of Karabük Forestry Department and situations that pose a danger were identified and evaluated using Fine-Kinney risk evaluation method. Nonconformities to Occupational Health and Security law identified in the field were recorded and potential dangers were listed, risks were identified, analyzed and evaluated. Necessary measures to bring the risk levels to an acceptable level were emphasized. Key Words: Production Work in Forestry, Occupational Accidents, Occupational Health and Safety, Risk Evaluation